

Уміть, гитайте, І гужоту наугайтесь, Ї свого не цурайтесь. / Т. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 19-20
(1131-1132)
Травень
2023 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

• У Чехії волонтери ініціативи «Dárek pro Putina» («Подарунків для путіна») зібрали 2,3 мільйони доларів на купівлю РСЗВ RM-70 (реактивна система залпового вогню) для України. До РСЗВ закуплять ще 365 ракет.

• Шість підлітків із Бельгії (Шарлін, Шарлота, Джинні, Альфред, Чарлі та Дієго) за сприяння бельгійської неприбуткової організації «BEforUkraine» зібрали 100 тисяч євро та придбали у 2022 і 2023 рр. два вживаних шкільних автобуси для Богданівського ліцею і Гостомельського ліцею № 2 на Київщині. Цьогоріч на крісла в автобусі поклали іграшки та печиво. Діти не планують зупинятись і вже оголошили збір на третій автобус. Також за час війни організація «BEforUkraine» передала Україні 63 карети швидкої допомоги.

«Хоч іскру кожен. Іскру – кожен. Всі разом – буде Україна»

Наталка НІКУЛІНА

• Троє ліцеїстів природничо-математичного ліцею – Юрій Тумир, Максим Гикавець, Андрій Угринюк – та студент Фахового коледжу електронних приладів Володимир Фіголь з Івано-Франківська розробили дрон, що допоможе саперам та українським військовим виявляти вибухонебезпечні предмети на передовій. Зібрав цю команду під час занять у Центрі освітніх інновацій керівник гуртка науково-технічної творчості Олександр Аронець. Приблизна вартість дрона – 40 тисяч гривень.

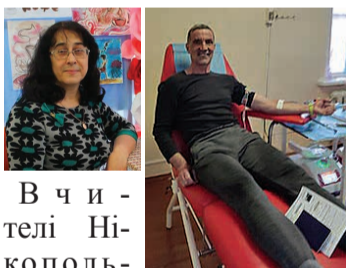
У 15 років Андрій Покраса став пілотом дрона. На початку повномасштабної війни хлопець зупинив колону ворожої техніки зі 100 одиниць на Житомирській трасі.

Андрія нагородили подякою, формою ДСНС та дроном, який він одразу ж передав юній волонтерці на потреби ЗСУ. Нагороди вручав Президент України Володимир Зеленський.

За свою сміливість підліток потрапив на сторінки патріотичного коміксу.

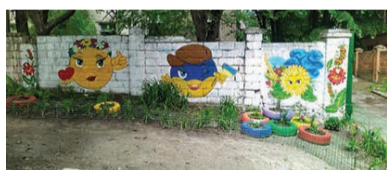
• 15-річний син військовослужбовця, 9-класник із Корнича (Коломийщина) Роман Тимофійчук вже 2 роки створює різноманітні авіаційні моделі. Усе розпочалося із картонних літаків та авіамоделей. Тепер спроектував квадрокоптер, що виконуватиме розвідувальну функцію та зможе переносити вантаж.

Вчителі Нікопольського ліцею № 10 (заступник директора з НВР Галина Желудкова та вчитель фізичної культури Сергій Бондаренко) долучилися до акції «Врятуй життя захисника Вітчизни та Воїна ЗСУ» – здали кров для українських бійців.

• На своїй фейсбук-сторінці дніпрянка Ірина Авраменко розповіла, що в одному із районів Дніпра його мешканці облаштували фаніні квітники з ірисами, тюльпанами та декоративною «криничкою». А обшарпаний паркан перетворився на витвір мистецтва. Яскраві малюнки в українському стилі – серед сірих краєвидів.

– Це подарунків мені до дня народження, – пояснила одна жіночка, яка облаштовувала клумбу. На свято приїхала родичка. І ось – привітала, як змогла! «#Незламні! Кого ці нелюди хочуть перемогти? Українців, які дарують один одному патріотичні мурали?», – пише пані Ірина.

• За підтримки Міністерства культури та інформаційної політики та з ініціативи Донецької обласної військово-цивільної адміністрації 13 громад Донецької області отримують понад 3000 книжок різних жанрів українською мовою. Їх вже відправили на Донеччину 1 травня цього року. Книжки для цієї акції зібрали: Національна бібліотека України для дітей, Центр захисту інформаційного простору та Державний комітет України з телебачення та радіомовлення.

• Кожен крок – 22 гривні. «Із полум'я зродились»: протезовані ветерани АТО вирушили маршрутом Київ-Житомир, аби зібрати гроші для військового шпиталю. У понеділок 15 травня Сергій Храпко стартував із Києва, а Олександр Швецов – з рідного Житомира. Захисники України планують пройти 120 кілометрів назустріч один одному, аби зібрати 3 633 320 гривень на гастроскоп для Головного військового клінічного госпіталю.

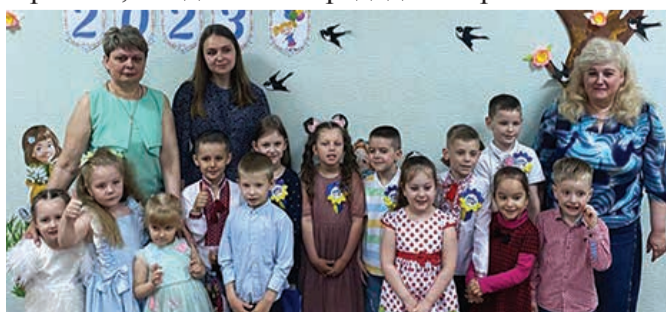

• У Дніпрі відкрили фотовиставку «Війна в 35 мм». Свої роботи представив військовий Сергій Балашов з позивним «Сереб'яня». Чоловік фотографував війну та своїх побратимів на плівковий фотоапарат.

• Фахівці Дніпровської академії неперервної освіти та педагоги Дніпропетровського навчально-реабілітаційного центру № 1 для малечі з дошкільної групи короткотривалого перебування «Дитяча планета» провели Свято останнього дзвоника.

Педагоги та батьки подивилися виставу і послухали віршики, які дітки напередодні старанно вчили.

Дітям вручили подарунки від Академії та батьків.

• Закарпатець Микола Глеба створив скульптуру Героя України Олександра Мацієвського. Митець був переможцем ювілейного кубку «Living Heritage Events» (Лондон) з різьблення бензопилою у 2022 році.

• Останній дзвоник на руїнах школи у селі Любимівка Херсонської області

НІЧ МУЗЕІВ

Насичена програма заходів цього року була запланована у Дніпропетровському національному історичному музеї імені Дмитра Яворницького.

Дійство відбувалося на трьох локаціях. Безпосередньо біля самого музею провели конкурси малюнків та історичних костюмів.

«У всіх містян, які долучилися до конкурсу, костюми були дуже гарні. Кожен вклав душу у свій образ. Було складно, але журі визначило 3 фіналістів і одну переможницю», – розповіла Валерія Лавриненко, заступниця директора історичного музею.

Також відвідувачів запросили на майстер-класи від музейних археологів. Вчили розмальовувати кераміку, робити прикраси, викувувати

лускаті обладунки та добувати вогонь у 6 способів. Різали шкіру та овочі ножами різних епох.

«Зараз, під час війни, ми підтримуємо культурне життя області. Хтось може сказати, що такі заходи не на часі. Втім, вони дають можливість відпочити, морально розвантажитись. Дякую обласним депутатам, моїм колегам та керівництву Музею за плідну співпрацю», – сказала депутатка Дніпропетровської обласної ради, голова постійної комісії обласної ради з питань культури та духовності Наталія Лисенко.

Надвечір біля музею відбувся благодійний концерт. Перед відвідувачами виступив український кантрімен Макс Параграф та гурт

«Кімната Гретхен». Усі небайдужі мали змогу задонатити гроші для військових з протиповітряної оборони і взяти участь у благодійному аукціоні.

Пресслужба Дніпропетровської обласної ради

«Все, що малеча робить своїми руками, викликає особливі, щемливі емоції. Надто зараз, коли війна нерідко стає основною темою дитячої творчості. Напередодні Дня захисту дітей малеча та підлітки Дніпропетровщини створили саморобки для наших Військових. Усе передали нашим Захисникам і Захисницям. Щоб ті, хто боронить Україну, щохвилини пам'ятали – в них вірять, їх підтримують і цінують», – зазначив Микола Лукашук, голова ДОР.

«Дякую, солдате, за життя»

«Для воїнів це дуже важливо, адже вони відчувають підтримку і тепло від тих, кого захищають. Це допомагає підтримувати їхній бойовий дух», – зазначила радниця голови Дніпропетровської обласної ради Тетяна Губа.

На Дніпропетровщині відбувся конкурс, який організували і провели Дніпропетровська обласна асоціація органів місцевого самоврядування разом із Дніпропетровською обласною радою. Діти з різних куточків області зробили понад тисячу подарунків для Військових. Усі дитячі роботи доступні для перегляду за посиланням: https://drive.google.com/drive/folders/1hOCh33u2Xh2NPNAaI4xHP1SI86wl_R_c?usp=drive_link.

«Це так приємно, коли ми отримуємо щось від малечі. Щирі побажання та зворушливі малюнки. Справді, мотивує і сильно підтримує», – сказав один із військових.

«Діти надіслали нам дуже багато робіт і в кожній відчувається особистість, частинка душі, яку вони вклали», – сказала Тетяна Дацько, начальниця управління моніторингу соціально-економічних процесів та підтримки місцевих ініціатив Дніпропетровської обласної ради.

У Дніпрі провели освітню конференцію

«Dnipro Education City: Обирай своє майбутнє»

У рамках дискусійної панелі освітяни обговорили низку важливих тем: проведення масштабного заходу «Dnipro Education City 2023»; єдиної платформи, де зібрані всі заклади освіти міста; дослідження запитаних професій у Дніпрі, проведення національного мультипредметного тестування.

Єдину платформу з усіма закладами освіти міста (<https://osvita.dniprorada.gov.ua>) створило комунальне підприємство «Цифрова трансформація та автоматизація інформаційних процесів міста «ЄДніпро» за підтримки управління освіти департаменту гуманітарної політики міської ради. На платформі розміщена вся інформація про кожен заклад освіти. Тож процес вибору стає комфортнішим, оскільки все зібрано на єдиному порталі. Заклади освіти розподілені на заклади загальної середньої, фахової передвищої (коледжі), професійної (професійно-технічної) та вищої освіти. Там, серед іншого, можна

переглянути інформацію за темами: подання документів, бюджетний і ліцензійний обсяг, профілі навчання, усі спеціальності закладів освіти, міжнародні програми тощо.

«Ця безкоштовна платформа доступна усім. Важливо, що там є функція зворотного зв'язку. Батьки, абітурієнти можуть особисто написати повідомлення відповідному закладу освіти і отримати відповідь на порушене питання на вказані месенджери. Нині працюємо над тим, аби навчити представників закладів освіти користуватися платформою. Саме вони відповідатимуть за її наповнення. Наше підприємство технічно її обслуговуватиме. А ще плануємо на сайті зробити зручну послугу «Пошук зі спеціальності». Словом, враховуватимемо усі пропозиції щодо покращення платформи і надалі. Загалом, втілення цього проекту вкотре свідчить, що Дніпро все більше діджиталізується. Так, щодо діджиталізації

у галузі освіти, Дніпро лідирує», – підкреслив директор комунального підприємства «ЄДніпро» Артем Трапезніков.

Учасники конференції обговорили тенденцію до збільшення попиту на робітничі професії, що особливо обумовлено перебуванням країни у стані війни.

За словами начальниці управління професійної освіти, освітніх установ департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради Софії Почтової, з перемогою і відбудовою країни з'явиться запит на нових спеціалістів різного рівня кваліфікації, які будуть забезпечені роботою.

«Прогнозується, що найбільш запитаними стануть фахівці з відновлення країни. Виділяється 5 таких професій: будівельники, інженери, енергетики, оздоблювальні професії (малярі, облицювальники, фахівці з озеленення), а також спеціалісти у транспортній галузі та логістиці», – зазначила Софія Почтова.

Водночас директорка Дніпропетровського регіонального центру оцінювання якості освіти Марина Горбенко-Хвастунова додала: «Національне мультипредметне тестування є випробуванням як для абітурієнтів, так і для організаторів. Докладемо максимально зусиль, аби тестування відбулося бездоганно. Усі відчувають велику відповідальність. Розуміємо, що ми в умовах війни, а відтак – це ризики і небезпеки, які маємо подолати. Йдеться про наявність сховищ у місцях проведення тестування, резервних каналів живлення у разі перебоїв із електропостачанням, інтернету».

Пресцентр
Дніпровської міської ради

Кращі науковці області

На Дніпропетровщині за здобутки у 2022 і 2023 роках та з нагоди Дня науки відзначили понад 20 кращих вчених області. Серед них – очільники й викладачі закладів вищої освіти, аспіранти, співробітники науково-дослідних установ.

Під час нагородження презентували спеціальне видання «Траскторія успіху молодих вчених Дніпропетровської області», в якому йдеться про науковців регіону з різних галузей. Зокрема, юриспруденції, фізики, математики, біології; про людей, причетних до Ради молодих вчених Дніпропетровщини.

«Нашій Раді понад 20 років. Вона найактивніша та найсильніша в Україні. Наш досвід використовували інші регіони. Тож ОВА разом із активістами нашої організації уклали цю збірку», – наголосила голова Ради молодих вчених Дніпропетровської області Наталія Деревягіна.

Пресцентр Дніпропетровської ОВА

Кращий молодий вчений року – 2022

У День науки, 20 травня 2023 року, у будинку вчених Національної академії наук України (м. Київ) відбулося урочисте нагородження лавреатів Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року».

Організатор конкурсу, Рада молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України, відзначає молодих вчених за: внесок у розвиток, промоцію науки та у захист інтересів України; досягнення в діяльності, що сприяє подальшому розвитку науки, зростанню потенціалу України; підвищення авторитету України на міжнародному рівні; благодійну і громадську діяльність.

На участь у конкурсі подано 903 заявки від представників 215 закладів освіти, установ та організацій.

Серед них – і молоді вчені Дніпровської академії неперервної освіти. 43 749 людей взяли участь у голосуванні за першим блоком номінацій, демонструючи великий інтерес до науки серед громадськості.

Головна мета конкурсу – визнання вагомих досягнень молодих вчених у різних галузях знань та сферах діяльності.

Вітаємо наших прекрасних колежанок: **Анну Кирпу**, кандидата педагогічних наук, доцента кафедри соціально-гуманітарної освіти та **Ельміру Соколову**, старшого викладача кафедри математичної, природничої та технологічної освіти із перемогою у Всеукраїнському конкурсі «Кращий молодий

вчений року»! Анна Кирпа перемогла у двох номінаціях: «Філологічні науки» та «Філософія, культурологія та релігієзнавство», Ельміра Соколова – у номінації «Науковий телеграм-канал».

«Це була незабутня та вражаюча подія, де зустрілися найталановитіші молоді вчені нашої країни, які своїми дослідженнями зробили великий внесок у сучасну науку.

Хочу щиро подякувати керівництву та колегам з КЗВО «ДАНУ» ДОР, голові ради молодих вчених Академії за неймовірну підтримку. Без ваших порад та можливостей для розвитку ця перемога була б неможливою. Ваша підтримка щоденно

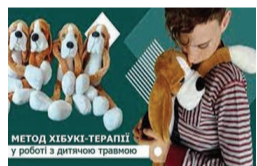

надихає на нові досягнення», – написала на своїй фейсбук-сторінці Ельміра Тельманівна.

Святкування і нагородження відбулося у дружній та невимушеній атмосфері. Переможців вітали почесні гості, видатні науковці та громадські діячі України. Лавреати отримали «науковий Оскар», визнання своєї наукової діяльності та позитивні емоції.

Наш кор.

Метод Хібукі-терапії у роботі з дитячою травмою

Керуючись Всеукраїнською програмою ментального здоров'я, яку ініціювала перша леді Олена Зеленська, кафедра психології Дніпровської академії неперервної освіти долучилась до заходів, що організували партнерські освітні організації.

10 травня 2023 року здобувачі вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» бакалаврського та магістерського рівнів разом з лекторами кафедри психології Дніпровської академії неперервної освіти взяли участь у гостьовій бінарній онлайн-лекції «Метод Хібукі-терапії у роботі з дитячою травмою», яку на базі Національного університету «Запорізька політехніка» провела кафедра соціальної роботи та психології факультету соціальних наук. Лектори: Дафна Шарон-Максімов, освітній психолог, міжнародний експерт з роботи з кризами

та травмою у дітей і підлітків, автор та ідеолог проекту «Hibuqi Therapy», директор благодійного реабілітаційного центру «Kinder Velt» (Україна); Ізраїль та Альона Садикіна, психолог центру психологічної реабілітації для військових «TMS Rehabilitation» розкрили сутність Хібукі-терапії та оприлюднили результати дослідження адаптації та застосування методу у роботі з українськими дітьми.

Зазначена подія стала продовженням серії міжнародних вебінарів (Україна-Польща-Ізраїль) «Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час» у межах акції «Освітня ватра перемоги», яку започаткував Центральний інститут післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

28 березня та 4 квітня 2023 року лектори кафедри психології Дніпровської академії неперервної освіти разом зі здобувачами бакалавр-

ського та магістерського рівнів спеціальності 053 «Психологія» стали учасниками вебінарів «Дитяча травма війни: індикатори та умови подолання. Хібукі-терапія як засіб підтримки та відновлення психологічного здоров'я».

Спікер вебінару – Дафна Шарон-Максімов професійно й натхненно представила свій досвід роботи з дитячою травмою війни, у полілозі з учасниками визначила її індикатори та умови подолання.

У вебінарах взяли участь майже 800 освітян і психологів з усієї України. Запис частини 1 та 2 вебінарів можна переглянути на ютуб-каналі УМО за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=oFOkBXDYInI>.

Тримаємо стрій і віримо в наші ЗСУ, народ, Україну!

Тетяна ГАЛЬЦЕВА, завідувач кафедри психології Академії, доцент, доктор психологічних наук

Увага! Оголошення!

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023 №491 «Про рішення з питань присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань та внесення зміни до наказів Міністерства освіти і науки України» наукові видання «Вісник Дніпровської академії неперервної освіти» серія «Публічне управління та адміністрування» і серія «Філософія. Педагогіка» включено до категорії «Б» за галуззю науки – державне управління, спеціальність – 281 та галуззю науки – філософські науки, спеціальність – 033.

Запрошуємо науковців до співпраці!

Сайт наукового видання – <https://visnuk.dano.dp.ua/>.

26 червня 2023 року на 85 році життя пішла у засвіти наша колега, чудова, щира, доброзичлива людина, відомий вчений, мудрий наставник, досвідчений фахівець з питань дошкільної

Любов Гаврилівна ТАРАБАСОВА

Любов Гаврилівна родом із Запоріжжя, пройшла непростий життєвий шлях: дитинство, обпалене війною, важка повоєнна юність, навчання та складна, але така благородна освітянська робота, що тривала 52 роки, з яких 43 – присвячено дошкільній освіті Дніпропетровщини: завідувач кабінетом дошкільної освіти, кандидат філософських наук, старший викладач, доцент, завідувач кафедри дошкільної

та початкової освіти Дніпропетровського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Дніпровська академія неперервної освіти, кафедра дошкільної та початкової освіти глибоко сумують з приводу смерті колеги та висловлюють щире співчуття рідним Любові Гаврилівни.

Зі щирою скорботою і світлою пам'яттю.

Хроніка подій

Травень

1 – Вебінар «Використання інноваційних освітніх технологій – шлях до інтеграції в європейський освітній простір»;

2, 9, 26 – тренінговий курс «Формування навичок особистісного зростання та розвитку здобувачів освіти в контексті життєвих перспектив»;

2, 11, 16 – тренінг «Упровадження гендерної рівності в системі П(ПТ)О на регіональному рівні»;

3 – вебінар з енергоінноваційним ХАБом на базі Придніпровської державної академії будівництва та архітектури;

9 – тренінг «Практика застосування технології інтегрованого уроку в змішаному навчанні»;

11, 19 – тренінговий курс «Методи та інструменти оцінювання професійних кваліфікацій (за підсумками участі у програмі «EU4skills: Кращі навички для сучасної України»;

15-19 – тиждень до Дня Європи в Україні;

16 – вебінар «Виробниче навчання в умовах дистанційної освіти. Кращі практики з усіх напрямків»;

17 – тренінг «Взаємодія з учнівською молоддю під час онлайн-навчання»;

18 – форсайт-сесія «Сучасні підходи до формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг»;

22 – пресконференція «Професійна освіта: доступність, якість, відкритість»;

– онлайн-тренінг «Моя педагогічна ідентичність»;

23 – віртуальний марафон «Енергозбереження в моїй професії для повоєнної відбудови енергетичної незалежності України»;

23, 25 – відкриття центрів кар'єри на базі Криворізького професійного транспортно-металургійного ліцею і Тернівського професійного гірничого ліцею;

24 – віртуальна стем-толока;

– вебінар «Як стати ідеальним кандидатом на вакансію мрії» (з досвіду роботи ПАТ «Арселор Міттал Кривий Ріг»);

– гостьова сесія «Уроки від роботодавців та партнерів»;

25 – міжобласний вебінар «Шляхи впровадження сучасних будівельних технологій у поствоєнній відбудові України»;

26 – діджитал-івент «Цифрова трансформація професійно-технічної освіти Дніпропетровщини»;

29 – тренінг «Демократія: ідеї на практиці»;

30 – Всеукраїнський вебінар з питань атестації ЗП(ПТ)О та акредитації освітніх програм молодшого бакалавра.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО,
директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області

Для ствердження авторитету, вагомості професійно-технічної освіти, людини праці – центральної фігури суспільства у перемозі, відбудові економіки регіону та країни в цілому, на Дніпропетровщині 22-27 травня тривав

Всеукраїнський тиждень ПТО

Заходи розпочалися пресконференцією за ініціативи навчально-методичного центру профтехосвіти у Дніпропетровській області та Федерації організацій роботодавців Дніпропетровщини. В її роботі взяли участь представники Міністерства освіти і науки України, українсько-німецького проекту «Розвиток соціального діалогу у Дніпропетровському регіоні», Дніпропетровської обласної ради, департаменту освіти і науки ОДА, департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської

ради, Дніпровської міської служби зайнятості, закладів професійної (професійно-технічної) освіти, представники об'єднаних територіальних громад, галузевих асоціацій роботодавців, профспілок, засобів масової інформації.

Обговорювали: сучасні технології і як вони змінюють професійний ринок та сприяють формуванню людського капіталу; найактуальніші тренди у світі професійної освіти та практичні підходи до навчання; чому важливо мати належну кваліфікацію в сучасному світі.

На заході журналісти ознайомилися з головними викликами та перемогами реформи профтехосвіти Дніпропетровщини, зі змінами, що відбулися у закладах П(ПТ)О, досвідом ефективної співпраці з бізнесом, отримали можливість дізнатися більше про сучасні форми оперативного реагування на виклики ринку праці, прискорення процесу навчання, визнання неформальної освіти, запровадження

часткових кваліфікацій, створення центрів кваліфікацій, визнання мережевої освіти.

Протягом тижня засоби масової інформації стали помічниками професійно-технічної освіти та говорили про людей праці, про можливості професійної освіти. Це стало корисним, заспокійливим для батьків, чії діти завершують навчання в школі для тих, хто має статус внутрішньо переміщених осіб та перебуває на території області, роботодавцям – інструментарієм забезпечення необхідними кваліфікованими кадрами.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО,
директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області

На Дніпропетровщині відбувся методичний фестиваль Професіоналізму, Творчості, Освіти

Оригінальність, результативність, сучасність – усі ці якості, що складають портрет педагога професійної освіти, стали лейтмотивом обласного методичного фестивалю «Я знаю, як це робити. І я навчу вас!», який провів Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області.

Обласний фестиваль відбувся у 19 номінаціях, що передбачали виявлення найкращих підходів до організації освітнього процесу; практик розроблення дистанційних курсів навчання; професійних майстер-класів; презентацій організації роботи центру

професійної кар'єри; ефективних кейсів з формування психологічного стану учасників освітнього процесу в умовах невизначеності.

Загалом у конкурсі взяли участь 155 педагогів з 46 закладів П(ПТ)О області. Незалежні експертні групи визначили 55 найкращих робіт.

З усіма роботами можна ознайомитись на сайті НМЦ ПТО (<http://nmc-ptp.dp.ua/>) у розділі «Методичний фестиваль – 2023».

Олена ГРИШАЄВА, заступник
директора НМЦ ПТО

27-й Центр кар'єрного росту

У рамках Всеукраїнського тижня ПТО відбулось урочисте відкриття 27-го Центру кар'єрного росту «Шлях до успіху» на базі Тернівського професійного гірничого ліцею.

Почесними першими відвідувачами центру стали здобувачі освіти 7-11-х класів закладів загальної середньої освіти міста Тернівки. Для них кар'єрні консультанти провели тест-драйв опитування щодо професійного самовизначення, екскурсію ліцеєм, майстер-класи з професій електрослюсар підземний, машиніст електровоза підземний, машиніст підземних установ. Продемонстрували діючі мінімакети ліхтариків, лампи «Франкенштейн», пускового

асинхронного двигуна, шахтного рейкового транспорту, шахти в розрізі 3Д. В рамках STEM-освіти презентували: екологічний проект «Шукай вітру в полі», «Пневматичне кріплення», «Гідравлічна рука», електрифіковані стенди «Скребоквий конвеєр» та «Перетворення енергії – сигналізація».

За участі представників НМЦ ПТО Дніпропетровської та Черкаської областей, Тернівської міської ради, «ПрАТ ДТЕК Павлоградвугілля», Тернівської міської філії Дніпропетровського обласного центру зайнятості, Дніпропетровської територіальної організації профспілки працівників вугільної промисловості України, ВСП «Шахтоуправління Тернівське», ВСП «Шахтоуправління ім. Героїв Космосу» відбувся круглий стіл. Черкаський навчально-методичний центр ПТО презентував кращі практики діяльності центрів кар'єри ЗП(ПТ)О регіону.

Всі учасники в активному та конструктивному спілкуванні визначили шляхи перспективної співпраці в рамках діяльності Центру кар'єрного розвитку з питань надання профорієнтаційної консультативної допомоги населенню.

Світлана ГОЛОВЧЕНКО,
методистка НМЦ ПТО

Вступна кампанія 2023 року

Навчально-методичний центр ПТО у Дніпропетровській області спільно із департаментом освіти і науки ОДА провели відеоконсультацію «Вступна кампанія 2023 – актуальні завдання щодо організації роботи приймальних комісій та профорієнтаційної роботи відповідно до умов воєнного та повоєнного стану в регіоні та країні в цілому».

У заході взяли участь понад 100 керівників, заступників директорів, методистів, відповідальних за профорієнтаційну роботу, секретарів приймальних

комісій, координаторів центрів професійної кар'єри закладів П(ПТ)О області. Вони обговорили проблемні питання регіонального замовлення, особливості медичного обстеження щодо професійної придатності, військового обліку призовників, військовозобов'язаних і резервістів.

Матеріали цієї відеоконсультації розміщено на сайті НМЦ ПТО в розділі «Профорієнтаційний термінал».

Тереса БАБИЧ, методистка НМЦ ПТО

ТЕРАПІЯ ІГРАШКОЮ

Про війну наше покоління раніше чуло лише від ветеранів або з екранів телевізорів.

А тепер ми самі стали свідками страшної, жорстокої, нелюдської трагедії.

У світі багато війн і всі вони не схожі одна на одну. Війна, в якій перебуває наша країна, – масштабна, триває вже понад 9 років. Деякі сім'ї пережили переселення декілька разів. Виросло за цей час ціле покоління, яке втратило нормальні умови життя. Половина дітей вимушені були покинути свої домівки з улюбленими іграшками, чимало – розлучені зі своєю родиною.

Вже зараз нам, дорослим, потрібно думати, як повернути дітям спокійне, безтурботне життя, як допомогти їм подолати наслідки травматичних подій. Тим паче, коли батьки не мають ані навичок, ані психічного, ментального, фізичного ресурсу допомогти дитині. Зараз існують багато служб безоплатної психологічної допомоги: і від міжнародних організацій, і від місцевих благодійних фондів, тому що з проблемами такого масштабу держава не може впоратися сама. Проте, цього замало, бо, щоб допомогти дитині впоратися з болем, втратами й руйнуваннями, спричиненими війною, потрібно не менше 2-3 місяців постійної роботи. Це той термін, коли психологи і педагоги можуть досягти більш-менш стійкого результату у покращенні психологічного стану дитини при пролонгованому стресі.

Одним із методів надання першої психологічної допомоги дітям в умовах війни є метод «терапії іграшкою». Він не потребує великих матеріальних або людських ресурсів, достатньо лише бажання психологів чи вчителів надати допомогу таким дітям.

Дитяча психіка дуже гнучка і, програваючи ситуацію з іграшкою, дитина уникає ретравматизації психіки. Ба більше, воєнні дії ще тривають, а дітям допомога потрібна тут і зараз.

В основу метода «терапії іграшкою» покладений досвід ізраїльтян часів Лівано-Ізраїльського конфлікту 2006 року, коли північ Ізраїлю зазнав бомбардування. Тоді тисячі біженців переїхали від війни на південь, тисячі жінок і дітей жили в наметових містечках. Психологи шукали засоби допомоги дітям, які зазнали стресу через військові дії, і саме тоді доктор Шай Хен-Галь почав використовувати іграшку як терапевтичний інструмент, бо для дитини іграшка може стати тим «другом», з яким можна пережити будь-яку ситуацію, захистивши себе від подальшого травмування психіки. Метод був простий у використанні, але психологи помітили його феноменальну ефективність у позитивному впливі на дитину. Він отримав назву Хібукі-терапія («хібукі» у перекладі з іврити – «обійми»). Зараз цей метод роботи з дітьми прийнятий в Ізраїлі до державної програми, його ефективність доведена багаторічними дослідженнями, і його використовують у багатьох країнах, де відбуваються воєнні конфлікти. Вже доведено, що діти, які опікуються своєю іграшкою, легше переживають травму і стрес, менше страждають від страхів, і їхня психіка «переробляє» травму, утилізує її в екологічний спосіб. Іграшка допомагає відрефлексувати травму, дистанціюватися від неї, трансформувати її. Дитина ніби поділяє свій біль з іграшкою.

У чому полягає цей метод? Пригадайте свою улюблену іграшку. Хто це був? Як звали цю іграшку? Яка вона була на дотик? Як ви до неї ставились? Ви обіймали її, брали до ліжка? Відчуйте це. Навіть у нас, дорослих, теплішає всередині, коли ми про це згадуємо. А якщо дитинка, яка переважно живе в фантазійному світі, повірить, що знайшла в іграшці справжнього друга, поза всякою логікою, розпочнеться терапевтичний процес. Умова в тому, щоб у кімнаті для «терапії іграшкою» було багато

іграшок, щоб дитинка сама обрала свою, «відчула», прийняла її. Ці іграшки мають бути м'якими, приємними на дотик, викликати почуття безпеки та тепла.

Як зрозуміти, що це «саме та» іграшка? Дитина наче мимоволі обирає її серед інших, бо саме ця іграшка приваблює її очі. Вона притискає її до себе, не хоче відпускати, не хоче нікому віддавати. Дитина згадує про неї, коли відчуває дискомфорт. Вибір іграшки відбуватиметься під супроводом дорослого (психолога, вчителя чи волонтера), який супроводжує дитину, створює ігровий простір, промовляючи ролі. Якщо це психолог, то він за допомогою цієї методики поступово й дбайливо занурюється разом із дитиною у терапевтичний процес: створює унікальну атмосферу з особливим змістом, допомагає дитині висловити свої почуття й емоції, дати їм вихід. У роботі із психологом через іграшку дитина пробує налагоджувати нові способи взаємин із собою та світом. Тобто для дитини це іграшка, для психолога – терапевтичний інструмент. Водночас психолог працює на рівні тілесного, емоційного та смислового контакту.

Таким чином іграшка стає для дитини психологічною підтримкою, другом, емоційною опорою, методом заспокоєння та зняття напруги. Дитина програває травматичні події зі своєю іграшкою, переміщує фокус із себе на іграшку, доглядаючи та дбаючи про неї, розмовляючи з нею. Якщо дитина перебуває у сильному стресі, їй легше розмовляти від імені іграшки. Так неусвідомлено дитина проживає власний досвід, не замикається на травматичних подіях, вчиться розповідати про свої почуття та переживання. Тобто через іграшку вона піклується про себе.

Унікальність методики ще і в тому, що працювати можна з дітьми будь-якого віку. Дослідження засвідчили, що цей метод працює з підлітками не менш ефективно,

ніж з маленькими дітками.

Зараз по країні, а також і за кордоном для біженців відкрито багато волонтерських кімнат «терапії іграшкою». Таку ресурсну кімнату бажано відкрити в кожній школі, щоб дитина в будь-який час мала змогу прийти туди.

З вересня в багатьох школах почнеться «змішаний» формат навчання. Школи прийняли певну кількість дітей ВПО, яким вкрай потрібна психологічна підтримка і допомога з адаптації на новому місці. Діти Дніпра і Дніпропетровської області також потребують підтримки також, бо вони теж знають, що таке тривоги, вибухи, обстріли.

Облаштування такої кімнати не потребує багато ресурсів. Потрібно лише мати відкриті шафи, стелажі, або прикріпити іграшки, наприклад, на сітку, якщо немає меблів. Матеріали для психологів, вчителів та волонтерів для опанування методики можна знайти у волонтерських центрах, що вже працюють. Доступ до інформації не є проблемою. До збору іграшок можна залучити батьків, старшокласників, що сприятиме згуртуванню шкільної спільноти. А користь від такої діяльності буде неогінною. Бо сьогодні нашим дітям вкрай потрібна наша любов, прийняття та турбота.

Комунальний заклад освіти «Середня загальноосвітня школа № 69» м. Дніпра також готовий надавати психологічну допомогу дітям. Наш шкільний психолог має певний досвід роботи з цього питання. А вчителі докладають максимум зусиль для створення комфортної і доброзичливої атмосфери в дитячому колективі.

Жанна КРАСНОПОЛЬСЬКА,
аткових класів СЗШ № 69,
м. Дніпро

День вишиванки у школі № 69

Вишиту сорочку, вишитий рушник передають від роду до роду, бережуть як безцінну реліквію. Вишиванка – наша національна святиня, генетичний код українців, тому підтримуймо народні традиції українського одягу. Здобувачі освіти Дніпровської СЗШ № 69 вітають усіх із Днем вишиванки!

Обласний кубковий турнір з волейболу

Письменники Дніпропетровщини не лише проводять літературні зустрічі, але й долучаються до культурних та спортивних заходів. Протягом останнього тижня квітня під егідою Федерації волейболу Дніпропетровської області відбувся відкритий обласний кубковий турнір з волейболу в межах спортивного фестивалю «Незламний народ незламної країни», присвячений Героям-захисникам України та пам'яті про 37 річницю аварії на Чорнобильській атомній електростанції.

У заході взяли участь десятки волейбольних команд різних вікових категорій майже з усіх міст і районів області, ветерани – учасники ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, громадські й спортивні активісти. Долучилися й письменники Дніпропетровщини.

Команди-переможниці, а також ті команди, що посіли другі й треті місця, зібралися 29 квітня у спортивному комплексі «Дніпровець» м. Кам'янського для отримання нагород. Модерував захід Іван Бабич, перший віце-президент Федерації волейболу Дніпропетровської області.

Вітали переможців і вручали нагороди та подарунки почесні гості: депутат обласної ради Михайло Кошляк; секретар

Кам'янської міської ради Наталія Кгітарова.

Окрім вітань від представників міської та обласної ради, учасники заходу ознайомилися з творчістю Євгена Безуса та Олени Федіної на тему Чорнобильської трагедії.

Олена Федіна, письменниця, доцент кафедри соціально-гуманітарної освіти Дніпровської академії неперервної освіти, кандидат філологічних наук, чуттєво й проникливо продекламувала поезії, присвячені ліквідаторам аварії на Чорнобильській АЕС.

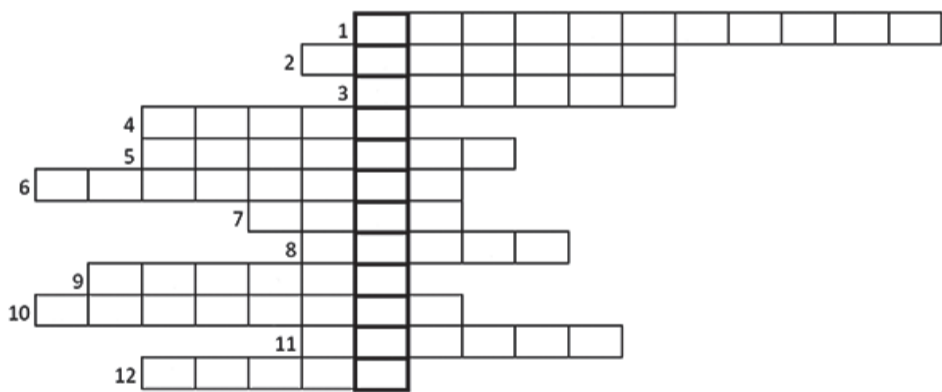
Євген Безус, член правління Дніпропетровської обласної організації Національної спілки письменників України, автор десятка прозових і поетичних книжок, привітав переможців спортивних змагань від імені письменників Січеславщини і передав у подарунок свої книжки.

Захід відбувався на високій емоційно-патріотичній хвилі. Лунав Гімн України. Спортсмени-волейболісти, переможці змагань, серед них – студенти і школярі, працівники різних галузей промисловості, підприємці й депутати та ветерани – ліквідатори аварії на Чорнобильській АЕС у своїх виступах висловлювали щирі впевненість в Перемозі України над рашистськими загарбниками.

Пресслужба ДОО НСПУ

Кросворд за повістю Михайла КОЦЮБІНСЬКОГО «Дорогою ціною» (до 110-річчя від дня смерті письменника)

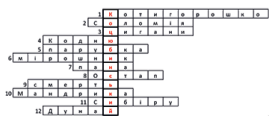

Запитання:

- Із ким товаришували Остап і Соломія біля переправи через Дунай?
- Ім'я головної героїні повісті?
- Хто прихистив утікачів і вилікував пораненого Остапа?
- Пан, бажаючи віддати Остапа у рекрути, волів, щоб той пригадав... Що?
- Соломія, щоб її не впізнали та не повернули панові, переодягнулася в ...
- Хто допоміг Остапові та Соломії здійснити втечу?
- Від кого втікали Остап і Соломія?
- Ім'я головного героя повісті?
- Епізод – кульмінація твору М. Коцюбинського «Дорогою ціною – це...» головної героїні.
- Прізвище Остапа.
- Лиха доля чекала втікача: його оддавали в рекрути або засиляли до...
- Річка, в якій Соломія знайшла свій останній спочинок.

Відповіді:

- Котиторошко. 2. Соломія. 3. Циган. 4. Козно. 5. Парубка. 6. Мірошник. 7. Пана. 8. Остап. 9. Смерть. 10. Мандрика. 11. Сибір. 12. Дунай.

Розвитку читацьких навичок у дітей

Для дитини сучасного світу, зокрема дитини з особливими освітніми потребами, важливо вміти повноцінно висловлювати свою думку, через комунікацію дізнаватись про думки однолітків та дорослих з того чи іншого питання, знаходити оптимальні шляхи для індивідуальної діяльності. Тому актуалізується потреба в розвитку індивідуальних навичок спілкування й дискусії, ведення конструктивної розмови, вміння висловлювати свої думки, почуття, робити припущення, розповідати про власне світосприйняття, чому й сприяють навички читання друкованих / прослуховування аудіотекстів / читання шрифтом Брайля з подальшим обговоренням прочитаного. В цьому контексті батьки і педагоги мають навчитися поглиблено сприймати прочитані тексти, відповідати на численні дитячі запитання «чому? що?», підсилити «ефект від книги» щодо сприйняття прочитаного своїми думками і розумінням проблеми.

У навчально-методичному посібнику «Робота вчителя з розвитку читацьких навичок у дітей» (упорядники: І.М. Безена, Е.І. Заржицька) зібрано рекомендації для вчителів, які підвищують кваліфікацію з мовно-літературної галузі й навчають дітей з особливими освітніми потребами, заохочують їх до опанування шрифту Брайля або слухання текстів для долучення до українського соціально-культурного простору.

Посібник допомагає вчителю мовно-літературної галузі поглибити методичну культуру, ознайомитися з ключовими питаннями викладання для дітей ООП, забезпечити психолого-емоційний супровід у процесі розвитку читацьких компетентностей та на шляху соціалізації в національно- суспільному середовищі.

Навчально-методичний посібник вийшов завдяки фахівцям Дніпровської академії неперервної освіти і Дніпропетровських обласних бібліотек для молоді і для дітей. Завантажити його можна за посиланням: <https://dobm.dp.ua/ebooks/robova-vchytelya-z-rozvytku-chytatskyh-navychok-u-ditej/>

Подала Еліна ЗАРЖИЦЬКА, член НСПУ

Найкоротші літературні шедеври

Якось Гемінгуей забився, що напише розповідь, яка складатиметься лише з шести слів і зможе зворушити будь-якого читача. Письменник виграв парі: «Продаються дитячі черевики. Неношені» («For sale: baby shoes, never used»)

* * *

Фредерік Браун написав найкоротшу страшну історію з будь-коли написаних: «Остання людина на Землі сиділа в кімнаті. У двері постукали...»

* * *

Американський письменник О. Генрі виграв конкурс на найкоротшу розповідь, що має всі складові традиційної розповіді – зав'язку, кульмінацію та розв'язку: «Шофер закурив і нахилився над бензобаком, подивитися чи багато залишилося палива. Небіжчику було двадцять три роки».

* * *

Англійці також організували конкурс на найкоротше оповідання, за умовами якого, у тексті має бути згадані королева, Бог, секс, таємниця. Перше місце присудили автору такої розповіді: «О, Боже, – вигукнула королева, – я вагітна і не знаю від кого!»

* * *

Класичний приклад лаконічності спартанців – це їхня відповідь на лист царя Македонії Філіпа II, який завоював багато грецьких міст: «Раджу вам здатися негайно, бо якщо моя армія увійде до ваших земель, я знищу ваші сади, поневолю людей і зруйную місто». На це спартанські ефори відповіли одним словом: «Якщо».

* * *

Віктор Гюго надіслав видавцеві рукопис роману «Знедолені» із супровідним листом: «?». Відповідь була не менш лаконічна: «!».

* * *

У конкурсі на найкоротшу автобіографію перемогла одна літня французька, яка написала: «Раніше у мене було гладке обличчя і м'ята спідниця, а тепер – навпаки».

Щорічно 20 квітня у світі відзначається День вдячності волонтерам, тому не випадково перше своє інтерв'ю в рамках проєкту «Поруч із нами» учасники журналістської студії Синельниківського ліцею № 2 записали зі сміливою жінкою-українкою, вчителькою англійської мови, волонтеркою – Юлією Володимирівною Рижиковою. Бесіду про різкі зміни в житті після повномасштабного вторгнення, доленосні зустрічі та різні аспекти життя волонтерки провели учні 11 класу Аріна Самокиш, Віктор Мірошніченко, Дар'я Шибко. Сприяла інтерв'ю керівник проєкту «Поруч із нами» вчителька хімії, Захисту України ліцею Людмила Леонідівна Бойко.

ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ПОКЛИК ДУШІ

– *Що спонукало Вас, Юліє Володимирівно, долучитися до волонтерської діяльності?*

– 24 лютого 2022 року – це був шок, напевно, не лише для мене, а й для всіх українців, насамперед, для наших дітей. Почувши вибухи о 4 годині ранку, вже о 7 була на заправці, у мене були зібрані речі, кошти, і разом із донькою їхали на автомобілі у напрямку Синельниківського ліцею № 2 – на роботу. На той час я була переконана, що необхідно виїхати із країни, щоб забезпечити доньку. Але повідомлення о 10:28 від хлопців 93 воєнізованої бригади з проханням знайти волонтерів, фонди щоб допомогти їжею, одягом, змінило мої плани в ту ж мить. Протягом місяця я зверталась до трьох фондів: в одному мені обіцяли допомогти, але так і не надали. Інші запропонували допомогу у вигляді знижок на військовий одяг. І в цей час у моєму житті відбулась значуща зустріч із людиною, з якою я була знайома раніше, – Антоніною Налбандян, випускницею нашого закладу, де також навчався і її син. Ця рішуча жінка надала мені підтримку, стимулювала мене до волонтерської діяльності. Ми з нею поїхали, забрали допомогу і доставили нашим хлопцям. До речі, добродійка Антоніна наразі працює у Києві, активно займається волонтерською діяльністю, ми з нею співпрацюємо постійно.

– *Коли Ви здійснили першу поїздку як волонтер?*

– 24.02.2022 року. У перший день війни до мене звернувся військово-службовець, якому воєнком визначив термін – за 2 години прибути додому і зібрати речі. Жив він у селищі, електропоїздом не міг вчасно прибути. Я допомогла хлопцю виконати наказ воєнкома. Повертаючись додому, я зупинилась на посту, де були наші синельниківські хлопці, передала допомогу командирі. І в моєму житті відбулось доленосне знайомство з цим військовим.

– *Нам відомо, що під час війни ви поборалися із військовим? Це він?*

– Так (усміхається). У вас правдива інформація.

– *До яких областей України здійснюєте поїздки?*

– Виїжджаю на прифронтові території Донецької області.

– *Юліє Володимирівно, Ви працюєте з окремими військовими частинами чи громадами?*

– Є дві військові частини, яким допомагаю постійно, але, якщо до мене звертаються і з інших частин, я їх теж не оминаю. Мій напрямок – Донецький. Намагаємось співпрацювати з усіма, хто потребує допомоги. Я не належу до якогось із фондів, бо кожен фонд має певний

вид діяльності. Я волонтер усіх напрямків.

– *Яким видом волонтерської діяльності Ви займаєтесь?*

– Це допомога Збройним Силам України, формуванням Національної гвардії та людям на фронтових територіях – родинам у Бахмуті, людям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

– *Юліє Володимирівно, Ви працюєте в команді однодумців?*

– Так. Наші найкращі друзі – фонди «Rotary Club» (Андрій Тараканов), «Крок з Надією», благодійна організація (Олександр Мосієнко), благодійний фонд «Добробуд 2022» (Олена Горовенко, м. Синельникове). Знайомство і співпраця з такими працівниками фондів та організацій дає наснагу, відчуваєш підтримку людей. Головне – щоб тобі довіряли. Я довіряю, і мені довіряють. Є певний алгоритм дій волонтера. Я повідомляю, що їду, надсилаю перелік необхідних товарів волонтерам. Мені телефонують, за списками складають заявки, виконують зворотний зв'язок. Ми починаємо групуватись. Збирається вантаж. У нашому місті – чимало волонтерів. Це люди, які ніколи не стоять осторонь. Обличчям нашого міста є Анна Олександрівна (магазин «Греція»), Тетяна Рой та багато людей, які не бажають, щоб їхня діяльність була висвітлена. Хоча вони вночі розливають свічки, щоб вранці я могла завантажити їхні вироби. Хотілось, щоб ніхто у Синельниковому не був осторонь від надання допомоги військовим і людям на прифронтових територіях, тому що ми робимо одну справу. Сподіваюсь, що юні журналісти будуть новим подихом у соціальних мережах, виданнях та на українському телебаченні.

– *Скільки кілометрів Вам довелося подолати за час волонтерської діяльності? В кілограмах можете підрахувати загальний вантаж?*

– Приблизно пододала 100 тисяч км. Вантаж за кожну поїздку – приблизно 1 000 кг. На тиждень буває дві поїздки (не рахуючи виїздів по гуманітарну допомогу). На минулому тижні, наприклад, було чотири таких поїздки та три доставки допомоги.

– *Як волонтерський досвід став Вам у пригоді у повсякденному житті?*

– По-перше, змінилася думка про ставлення до людей. Ми інколи робимо вчинки під впливом настрою. Волонтерська діяльність не підлягає змінам настрою. Незважаючи на настрій, погоду, обставини, волонтер працює 24 години на добу. Треба телефонувати, домовлятися про зустрічі, прибу-

вати у назначене місце, вантажити і відвозити. По-друге, це нові знайомства, постійні контакти з цікавими людьми – справжніми патріотами України.

– *Що порадите тим, хто хоче обрати волонтерський шлях?*

– Якщо хтось хоче це робити заради «птички» або зацікавленості, то не треба й розпочинати. Людина має чітко усвідомлювати, що готова віддати свій час заради інших. Ранок може розпочинатися не з кави, а з відвантаження гуманітарної допомоги. Питання «Чи готовий я до поїздки?» не обговорюється. Питання не обговорюється. Допомога людям не може чекати. Хочеться, щоб до волонтерської діяльності долучалися всі українці. Важлива і матеріальна, і психологічна підтримка – листівочки, малюночки зі щирими побажаннями, що викликають хвилю емоцій у наших захисників і надають сил у боротьбі з агресором. Волонтерська діяльність – це поклик душі! Це ковток повітря! І це назавжди, це не має терміну придатності.

– *Були якісь розчарування?*

– Розчарування – те, що триває війна. Розчарування дружини військового. Хочеться сімейного благополуччя і мирної ночі. Я спілкуюсь із військовими: як із чоловіками, так і жінками – вони сумують за своїми дітками, матусями, рідними. Українці гідні родинного затишку.

– *Що відчуваєте, коли надана допомога?*

– Це радість від того, що бачиш щасливі оченята дитини, яка отримала цукерки, усмішки, сльози вдячності людей, відчуваєш щире подяку. Вранці хочеться випити кави, а в людей немає навіть такої маленької радості. І я хочу дарувати радість і впевненість людям, що підтримка буде завжди.

– *Скажіть, будь ласка, чому важлива волонтерська діяльність у воєнний час?*

– Війна розпочалась не 2022, а 2014 року. Наше суспільство не було підготовлене. Багато українців вважали, що це – не у мене, бо не зі мною. На жаль, і я чітко не усвідомлювала страшну небезпеку. Але якщо б ми розпочали тоді свою злагоджену роботу, показали свою небайдужість, то, можливо, б не було повномасштабного вторгнення. Якщо батьки будуть обговорювати вдома з дітьми події в Україні під час війни, відео про військових, військовополонених, то українська гідність вистійть. Громадянська позиція батьків впливає на дітей, тому батьки мають пояснити нащадкам необхідність допомоги захисникам України.

А це можливо не лише на словах, а і на своєму прикладі.

– *Юліє Володимирівно, а як учні сприймають Вас на уроках?*

– На уроках я не торкаюся питань волонтерської діяльності. Учні лише бачать, що уроки проводяться з різних приміщень. Я викладаю англійську мову. А чи буду я в Синельниковому, чи в Донецькій області, чи за кермом, уроки англійської мови за розкладом і за планом!

– *А як Ваша донечка Мілана сприймає Вашу волонтерську діяльність?*

– Моя донька – волонтерка. (Сміється). Вона зі мною завжди в дорозі. Коли я виїжджаю на небезпечні ділянки, Мілана залишається із бабусею, татусем. Влітку під час канікул ми з Міланою жили в Донецькій області, на 3-й лінії орендували будинок. Донечка вже усвідомила, що доки війна, мама буде завжди в дорозі із вантажем.

– *Від кого ще відчуваєте підтримку?*

– Від колег по роботі на чолі із директоркою Наталією Володимирівною Задорожньою, батьківської громади, здобувачів освіти Синельниківського ліцею № 2, які спільними зусиллями взяли участь в акції «Зігрій воїна», що дало змогу закупити необхідні речі для подолання несприятливих зимових умов нашим військовим. На своїй сторінці я постійно звітую про кожну поїздку.

– *Бажаємо Вам, Юліє Володимирівно, сил, здоров'я, наснаги, розширення кола однодумців, справжніх друзів, підтримки українців у Вашій волонтерській діяльності! Дякуємо Вам! А які життєві цінності надають Вам сил?*

– Любов. Любов до людей, до родини, до України. І мій оптимізм, незламна віра у Перемогу України!

– Дякую всім учасникам журналістської студії. Дякую здобувачам освіти ліцею та їхнім батькам за величезну підтримку. Завдяки вашій допомозі я можу втілювати свої проєкти, спрямовані на підтримку українських військових і людей, які опинились у скрутних умовах. А ваші листівки, малюнки надають сил нашим захисникам, які здобувають нам Перемогу.

Фейсбук-сторінка Юлії Рижикової: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100004818829187>

Засекречений мультитест

Усе, до чого може дотягнутися кривава рука окупанта, знищується. Війна зачепила всі грані суспільного життя в Україні. Не стала винятком і освіта. Учні Дніпропетровської та багатьох інших областей півтора року навчаються онлайн. Але ЗНО – серйозний захід, покликаний перевірити рівень засвоєння знань. І держава намагалася створити всі умови для якісного і, головне, безпечного, національного мультипредметного тестування. А рашисти намагалися цьому зашкодити...

Чотирнадцять днів про національний мультитест нічого не говорили на телебаченні, не писали у фейсбуці, не висвітлювали на офіційних сторінках. Та й учні не дуже поширювали інформацію, ділилися своїми враженнями лише в своїх відносно закритих спільнотах.

Майже щодня два тижні поспіль учні з навколишніх населених пунктів тестувалися в

нашому ліцеї. Чому саме нам випала така честь? Тому що ми маємо обладнане бомбосховище, що відповідає Державним будівельним нормам. І готові були поділитися з учнями не лише аудиторіями, а й захистом.

Нам, співробітникам Тимчасового екзаменаційного центру, і дітям та їхнім близьким дуже поталанило з директоркою ТЕЦ – вчителькою інформатики. Людина, яка чітко діяла відповідно протоколу в усіх екстремальних ситуаціях. На всі наші запитання давала кваліфіковані відповіді. А ще більше поталанило з технічним адміністратором – вчитель інформатики допомагав, коли щось «зависало», не працювало, не реагувало, не... А дітям поталанило з усіма нами – ми їм читали промову, відповідали на запитання, заспокоювали, носили водичку до бомбосховища, не заважали...

Мабуть, не було жодної спокійної, без ракетних обстрілів, ночі напередодні тестувань. Якраз перед початком НМТ сталася жахлива трагедія – підрих Каховського водосховища. Протягом тестування – розбиті будинки в Кривому Розі. Тричі тестування переривалося на тривоги. А останнього дня якісь хакери вирішили перевірити систему на міцність.

Але ми – вчителі, учні та їхні близькі – витримали! Завдяки вірі в наші ЗСУ, вірі в нашу Перемогу!

Дякую усім за Вашу працю, терпіння, розуміння, людяність! Ми це зробили! 18:36

Вікторія БОГДАНОВА, вчитель хімії ліцею «Тріумф», місто П'ятихатки

27 травня – 205 років тому (1818 р.) у м. Катеринославі народився журналіст, літературний критик, літературознавець, бібліограф, перекладач і фольклорист

Микола Дмитрович МІЗКО

Микола Мізко народився 15/27 травня 1818 р. у родині відомого громадського діяча і багатолітнього директора Катеринославської класичної чоловічої гімназії Дмитра Тимофійовича Мізка та його дружини Олександри Федорівни. Похрещений був у Свято-Духівському храмі Катеринослава.

1833 р. Микола Мізко закінчив Катеринославську класичну гімназію зі срібною медаллю і прагнув вступити до університету, але батько наполіг, щоб той влаштувався на службу. «Ти знаєш, – писав Микола Мізко двоюрідному братові Миколі Риндовському, – як мені хотілося вчитися в університеті, а мене засадили за дурну канцелярщину; тобі відомо також, яке блискуче майбутнє уявлялось мені, якби я почав службу під керівництвом дядька Григорія Тимофійовича в столиці, а мене примусили жити в брудній провінції».

Свою мрію про навчання в університеті М.Д. Мізко так і не втілював, але 1838 р. з дозволу батька склав іспит на філософському (словесному) факультеті Харківського університету й отримав звання дійсного студента.

Наприкінці 1830-х років у пресі з'являються перші літературні твори М.Д. Мізка. У 1843 р. він помістив в «Отечественных записках» статтю «Голос из провинции по поэме М. Гоголя «Мертвые души», в якій схвально відгукнувся про позитивні якості роману.

Поява перших статей М. Мізка була не випадковою, оскільки він

давно мріяв про літературну працю. В середині 1840-х років йому вдалося влаштуватися на роботу в газету. У 1845-1847 рр. короткий час він працює в «Катеринославских губернских ведомостях». Однак, робота в цьому виданні не дала Миколі Дмитровичу задоволення. Він намагався перетворити суто офіційний листок, яким була ця губернська газета, на цікавий для громади часопис, але не зміг досягти своєї мети через відсутність зацікавленості громади провінційного за своїм характером м. Катеринослава.

Життя М.Д. Мізка кардинально змінюється після смерті батька. Він звільняється зі служби, основним місцем проживання стає маєток Карабинівка в Новомосковському повіті, що отримав у спадок. Але в маєтку буває нечасто, більше подорожує Україною. Навідується в Борзну, Чернігів, Полтаву, Київ, Харків, знайомиться з відомими літераторами та критиками. Ще у 1846 р. він познайомився з В.Г. Белінським, у 1851 р. – з М.В. Гоголем. Згодом Микола Дмитрович значно розширює коло своїх знайомих: П.П. Гулак-Артемовський, С.С. Гогоцький, А.Л. Метлинський, В.М. Білозерський, П.О. Куліш, А.О. Скальковський, Т.Г. Шевченко, О.С. Афанасьєв-Чужбинський та інші. З багатьма з них він підтримував тісні контакти і навіть листувався. Микола Дмитрович багато подорожував і часто зупинявся у своїх знайомих. Наприклад, буваючи у

м. Борзні, подовгу жив в будинку землевласника М.Д. Білозерського.

Потрапивши у близьке йому за духом середовище, М.Д. Мізко розкриває свій талант літератора, багато публікується в різних газетах і журналах. Наприклад, він плідно співробітничав із журналом «Основа» та газетою «Київський телеграф».

Уже звичний для Миколи Мізка стиль життя перервала селянська реформа 1861 р. Деякий час мусив приділяти увагу унормуванню стосунків зі своїми колишніми кріпаками. Він подарував їм наділи і всі споруди, а також влаштував на власний кошт сільську школу. Деякий час Микола Дмитрович служив мировим посередником, займаючись упорядкуванням стосунків селян і колишніх поміщиків. З появою земських установ у 1866 р., його обирають до складу Новомосковського повітового земського зібрання.

Протягом 1862-1868 рр. Микола Дмитрович був почесним наглядцем Павлоградського повітового училища. 30 листопада 1871 р. вийшов у відставку у чині колезького радника.

Нові економічні умови були не до снаги М.Д. Мізку, який не мав часу і бажання займатися господарством. У 1860-х роках він продав маєток в с. Карбинівка Новомосковського повіту братові Григорію та виїхав із Катеринославі до Воронежа, де придбав будинок.

Час перебування у Воронежі став не менш плідним, ніж попередній. М.Д. Мізко багато працює, часто буває у Москві. Тут він і помер 27 травня/8 червня 1881 р.

М.Д. Мізко, хоча й належав до заможної дворянської родини, явно не був типовим представником дворянства. Селянська реформа кардинально змінила його життя. Заняття господарством і державна служба, що вважались найбільшими чеснотами дворян, його не приваблювали. Після продажу власного господарства він повністю зосередився на літературній праці.

Характер літературних занять М.Д. Мізка дав підставу Д. Рябініну та П. Єфименку віднести його до українофілів, що цілком логічно, оскільки походження й оточення Миколи Мізка були явно українськими.

Ігор КОЧЕРГІН, історик, краєзнавець, голова Дніпропетровської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, доктор історичних наук, доцент

ЗАСНОВНИК ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» – ПЕРВИННА ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Редакційна колегія:

В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА, Ю.М. МОГИЛА,
О.В. ПОЛТОРАЦЬКИЙ, М.І. РОМАНЕНКО,
В.Г. СЕРЕДНЯ, В.В. СИЧЕНКО, Л.О. ШАПРАН

Редактор, фотокор, дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО»:

gdjerele.jimdofree.com

Свідоцтво про реєстрацію
ДП № 2244-982ПР від 24.01.2019.
Формат А3.

Адреса редакції:
49006, Дніпро, вул. Володимира
Антоновича, 70, Дніпровська
академія неперервної освіти.
Тел. 0952303947, 732-48-48.

E-mail: GDjerele@ukr.net